

18.5.1989

(2)

1. Václav Havel pominěně propuštěn. Dne 17.5. rozhodovala samosoudkyně obvodního soudu pro Prahu 4 JUDr. Eva Květenská o žádosti Václava Havla o podmíněné propuštění z výkonu trestu po uplynutí jeho poloviny. Podnět k tomuto soudnímu projednávání podali také příbuzní Václava Havla ve více než 3000 čs. občanů. Veřejné zasedání probíhalo v objektu NVÚ MS Praha-Pankrác, a to již den poté, co uplynula polovina osmiměsíčního trestu, k němuž byl Václav Havel odsouzen pro trestný čin podněcování a pro přečin proti veřejnému pořádku v souvislosti s lednovými ~~základními~~ demonstracemi v Praze na Václavském náměstí. Samosoudkyně nejprve přečetla posudek NVÚ, v němž se konstatuje, že V. Havel udržuje pořádek ve svých věcech, rádně se chová, plní pracovní normy a ve volném čase čte knihy, sleduje televizi a hraje stolní hry. Během výkonu trestu nebyl kázeňsky trestán ani odměněn. Václav Havel poté uvedl, že ke své žádosti o propuštění nemá co dodat. Prokurátorka prohlásila, že Václav Havel je ve výkonu trestu pouze krátce, a že tedy nelze dostatečně objektivně posoudit jeho chování. Řekla však, že ponechává na úvaze soudu, jak ve věci rozhodne a sama se zdržuje jakýchkoliv návrhů. Obhájce JUDr. Josef Láček upozornil, že odsouzení ke krátkému trestu nutně znamená, že odsouzený je ve výkonu trestu krátkou dobu, a proto nelze tohoto argumentu ~~zaujmít~~ ke zpochybnění možnosti podmíněného propuštění těch, kteří byli potrestáni krátkými tresty, neboť by tím bylo znevýhodnění oproti těm odsouzeným, kterým byl vyměněn vysoký trest. Obhájce dále uvedl, že podmínky, které zákon stanoví pro podmíněné propuštění, byly splněny. Samosoudkyně na to vyhlásila usnesení, že obvodní soud propouští Václava Havla podmíněně na svobodu, přičemž zbytek trestu v trvání 3 měsíců a 29 dnů mu byl odložen na zkušební dobu 18 měsíců. Václav Havel i prokurátorka se vzdali práva stížnosti, čímž usnesení nabyla právní moci. Do soudní síně bylo vpuštěno asi 25 osob. Šlo o příbuzné a přátele Václava Havla, novináře a dva příslušníky StB. Celé jednání netácela Čs. televize. Z novinářů byli přítomni pracovníci AFP, AP, Reuter, Christian Science Monitor, New York Times a VIA. Přítomen byl také zástupce Výboru na podporu žádosti Václava Havla o podmíněné propuštění scénárista Jiří Křížen, dále zástupce hornického kolektivu z Malých Svetonovic a pracovník Výboru čs. veřejnosti dr. Alexandr Klimeš. Přítomní reagovali na osvobožující ~~základní~~ usnesení vřelým potleskem. Asi po 40 minutách po skončení soudního jednání byl Václav Havel z vězení propuštěn. Před budovou NVÚ ho přivítalo asi 50 přátel a novinářů. V rozhovoru pro západoněmeckou televizi ARD prohlásil, že vliv na jeho propuštění měly solidární akce v Československu i v zahraničí. Řekl, že vycházet ven z vězení je přijemné, že však nedoporučuje chodit do vězení proto, aby člověk mohl nakonec tento pocit zažít. Propuštění Václava Havla sledovalo větší množství příslušníků StB, kteří přítomné ~~základní~~ filmovali. Nikdo však nebyl legitimován ani zadržen. V odpoledních a večerních hodinách probíhala v bytě Václava Havla oslava jeho propuštění. Zúčastnilo se jí celkem asi 300 lidí, mezi nimi i právě propuštěný politický vězeň Jiří Wolf, který strávil nyní ve vězení šest let, a bývalý první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček.
2. Jiří Wolf po šesti letech na svobodě. Dne 17.5. byl z NVÚ MS Valdice u Jičína propuštěn signatář Ch 77, 37letý Jiří Wolf. Toho dne vykonal trest odňtí svobody v trvání šesti let, k němuž byl odsouzen v prosinci 1983 městským soudem v Praze pro trestný čin podvracení republiky. Tohoto dnu se měl dopustit zveřejnění zprávy o pomárech v NVÚ Minkovice, jak je sám zažil v průběhu svého předchozího věznění. Jiří Wolf byl v letech 1978-81 tři a půl roku vězněn z politických důvodů ~~z politických důvodů~~. Uvítání Jiřího Wolfa se kromě jeho přátel z okruhu Ch 77 zúčastnili i zahraniční novináři.
3. Manželé Kořínkovi v psychiatrické léčebně v Kroměříži. Dne 10.5. zadržely orgány SNB manžele Karla a Jindru Kořínkovy. Poté byli převezeni na uzavřené oddělení psychiatrické léčebny v Kroměříži. Rozhodnutím krajského soudu v Brně z roku 1985 bylo manželům Kořínkovým na základě soudních znaleckých posudků stanoveno ústavní psychiatrické ochranné léčení. Případ manželů Kořínkových, který má množství počátky již v šedesátych letech je značně problematický a VONS a Charta 77 v jejich prospěch nikdy neintervenovali. Určitá

část jejich přátel se však domnívá, že nařízení ústavního léčení neodpovídá jejich psychickému stavu a bylo motivováno politicky. Ve snaze vyhnout se účinnosti léčby se manželé po čtyři roky až do svého zadržení skrývali. Na Moravě se nyní ustavil Výbor na obranu manželů Koříkových, který zastupují Augustin Nevrátil, Lutopece u Kroměříže č. 14, 768 34 Zlobice a jejich syn Marek Kořínek, 798 12 Kralice na Hané.

4. Delegace FIDH v Praze. Ve dnech 15.-17.5. navštívila Prahu delegace Mezinárodní federace pro lidská práva /FIDH/ se sídlem v Paříži. Jejími členy byli předseda FIDH Daniel Jacoby, generální tajemník Patrick Baudouin, zástupce generálního tajemníka Henry Gourarier a administrativní tajemnice Michele Gourarierová. Návštěva Prahy byla uskutečněna v rámci mise této delegace, jejímž účelem bylo vést osobní jednání s obnovenou členskou ligou federace v Maďarsku, která až dosud působila vyhrcaně v exilu, a se členy Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který je členskou ligou FIDH od prosince 1979. V Budapešti došlo navíc k jednání se zástupci maďarské vlády, k Československu k jednání s funkcionáři oficiálního Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci. Jednání se zástupci tohoto výboru se zúčastnil jako řádný člen delegace FIDH její místopředseda Ladislav Lis, člen VONS. Oficiální výbor vyložil při jednání koncepci své činnosti, v níž však bohužel téměř pomíjí otázku politických vězňů, uznání nezávislých občanských skupin zabývajících se problematikou lidských práv a plná prosazení základních demokratických svobod, zaručovaných dokumenty helsinského procesu. Při jednání s delegací FIDH se tento loajální a konformní postoj oficiálního výboru projevil zvláště výrazně, neboť delegace FIDH uvedla, že čtyři členové její členské ligy, tedy VONS, -po propuštění Václava Havla tři- zůstávají ve vězení. Delegace FIDH důrazně upozornila na případy politických vězňů, jejichž seznam předložila, a upozorovala zejména na to, aby oficiální výbor intervenoval ve prospěch Stanislava Devátého, který již sedmnáctý den držel hladovku a jehož život je vážně ohrožen. Oficiální výbor si přitom připisuje zásluhy, které nemá. Ilustruje to například skutečnost, že den před podmíněným propuštěním Václava Havla naznačili jeho funkcionáři francouzské delegaci, že předseda výboru prof. Dienstbier sdělí delegaci FIDH dne 17.5. ráno významnou pozitivní informaci. Hodinu před zasedáním údajně nezávislého soudu, který rozhodoval o podmíněném propuštění Václava Havla, oznámil pak Daniel Jacobymu prof. Dienstbier, že je téměř jisté, že Václav Havel bude toho dne propuštěn. Přitom je zřejmé, že na propuštění Václava Havla, jehož věznění se stalo pre čs. státní moc obtížným mezinárodním problémem, nemohl mít tento výbor žádný vliv. Při pracovním jednání mezi členy VONS a delegací FIDH bylo konstatováno, že pokračování v rozhovorech s představiteli oficiálního výboru je možné a užitečné, avšak nepřtíží k hlavní náplni činnosti této nevládních organizace. Za 11 let své činnosti, o níž vydal VONS více než 1000 tisíc sčítání, obhajoval tento výbor mnoho vězňů svědomí a dalších postižených osob. Jeho činnost má plnou podporu Mezinárodní federace pro lidská práva. Představitelé této federace a členové VONS při několika setkáních podrobě prediskutovali postavení a další možnosti činnosti tohoto výboru.

5. Členové Helsinského výboru v Polsku na návštěvě v Praze. Členové Helsinského výboru v Polsku Stefan Starczewski a Marek A. Nowicki se ve dnech 17.-18. 5. zastavili při své cestě do Budapešti v Praze. Zástupci tohoto polského výboru se chtějí v Budapešti zúčastnit založení helsinského výboru v Maďarsku. Helsinský výbor v Polsku byl založen již v roce 1982, avšak až do loňského roku působil v rámci podzemních struktur Solidarity. V prosinci 1988 byl spolu s čs. helsinským výborem přijat za řádného člena Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva se sídlem ve Vídni. Polští přátelé jednali během svého pražského pobytu s členy ČSHV Ladislavem Lisem, Václavem Malým, Petrem Uhlem a Janem Urbanem. Zúčastnili se i uvítání Jiřího Wolfa a Václava Havla, kteří byli 17.5. propuštěni z vězení.

6. Poutě na památku sv. Klementa Marii Hofbauerova Ve dnech 19.-21.5.1989 proběhne poutě při příležitosti 80.výročí svatořečení Klementa Marii Hofbauerova. V předečer pouti 19.5. se ve 20 hod. v kostele Panny Marie v Trná v Brně-Tuřanech uskuteční celonoční vigilia a 20.5. v 11 hod. v brněnské katedrále sv. Petra

VIA PROTIA CS 026/89

18.5. 1989

TŘETÍ STRANA

mše, jejímž hlavním koncelebrantem bude vídeňský arcibiskup kardinál Groer.
Pout bude pokračovat v neděli 21.5. v Louce a Tasevicích u Znojma.

7. Uctění památky amerických vojáků. Velvyslanec USA v Československu Julian Niemczyk s pracovníky amerického velvyslanectví uctí památku amerických vojáků, padlých v roce 1945 při osvobození Československa, položením věnců k jejich hrobům v západních a jihozápadních Čechách. Pietní akty proběhnou v sobotu a v neděli 20.-21.5.

8. Z činnosti Demokratické iniciativy. Dne 13.5.1989 se konalo v Praze druhé setkání zástupců DI z Čech a Moravy. Zúčastnilo se ho několik desítek lidí a hostů z dalších nezávislých aktivit /HOS, NMS, ČSHV, VONS, KPP/. Hlavní pozornost byla zaměřena na rozvíjení tzv. Helsinské iniciativy k demokratizaci ČSSR, kterou DI považuje za předpoklad k vypracování nové demokratické ústavy. Na základě výsledků tohoto setkání vypracovala potom DI prohlášení, jímž reaguje na zprávu ústředního tajemníka Čs.strany socialistické Jana Skody. DI považuje zprávu Jana Skody za podklad pro diskusi jak o skutečné demokratizaci, tak o zásadách nové ústavy a nového volebního zákona. Zároveň však upozorňuje na ty prvky Škodovy zprávy, které jsou poplatné dosavadnímu nedemokratickému systému. Kritizuje přitom Národní frontu, přežívající stalinské myšlení a represivní systém. Dne 16.5. zaslala DI také dopis Výboru čs. veřejnosti, vyjadřující obavy o život Stanislava Devátého a požadující, aby tento výbor se zasadil o jeho okamžité propuštění z vazby. Dne 13.5.1989 vydala DI prohlášení k tr.stíhání účastnice DI Renaty Bánové /viz VIA CS 023, bod 7/.

9. Charta 77 k projektu těžby zlata. Ch 77 vydala dne 15.5. dokument "Případ Mokrsko", v němž upozorňuje federální vládu na ekologickou problematičnost projektu těžby zlata ve středním Povltaví. Dožaduje se, aby účelnost a rizika projektu posoudili odborníci, a aby se k celé problematice mohla vyjádřit veřejnost. Ekologické aspekty projektu jsou státními orgány dosud utajovány.

KONEC